

Arist. *Pol.* 1279b 4-1280a 6

παρεκβάσεις δὲ τῶν εἰρημένων τυραννίς μὲν βασιλείας, ὀλιγαρχία δὲ ἀριστοκρατίας, δημοκρατία δὲ πολιτείας. ἢ μὲν γὰρ τυραννίς ἐστὶ μοναρχία πρὸς τὸ συμφέρον τὸ τοῦ μοναρχοῦντος, ἢ δ' ὀλιγαρχία πρὸς τὸ τῶν εὐπόρων, ἢ δὲ δημοκρατία πρὸς τὸ συμφέρον τὸ τῶν ἀπόρων· πρὸς δὲ τὸ τῷ κοινῷ λυσιτελοῦν οὐδεμία αὐτῶν.

δεῖ δὲ μικρῶ δια μακροτέρων εἰπεῖν τίς ἐκάστη τούτων τῶν πολιτειῶν ἐστίν· καὶ γὰρ ἔχει τινὰς ἀπορίας, τῷ δὲ περὶ ἐκάστην μέθοδον φιλοσοφοῦντι καὶ μὴ μόνον ἀποβλέποντι πρὸς τὸ πράττειν οἰκεῖόν ἐστὶ τὸ μὴ παρορᾶν μηδέ τι καταλείπειν, ἀλλὰ δηλοῦν τὴν περὶ ἕκαστον ἀλήθειαν.

ἐστὶ δὲ τυραννίς μὲν μοναρχία, καθάπερ εἴρηται, δεσποτική τῆς πολιτικῆς κοινωνίας, ὀλιγαρχία δ' ὅταν ὥσι κύριοι τῆς πολιτείας οἱ τὰς οὐσίας ἔχοντες, δημοκρατία δὲ τὸναντίον ὅταν οἱ μὴ κεκτημένοι πλῆθος οὐσίας ἀλλ' ἄποροι. πρώτη δ' ἀπορία πρὸς τὸν διορισμὸν ἐστίν. εἰ γὰρ εἶεν οἱ πλείους, ὄντες εὐποροί, κύριοι τῆς πόλεως, δημοκρατία δ' ἐστὶν ὅταν ἢ κύριον τὸ πλῆθος—ὁμοίως δὲ πάλιν κἂν εἴ που συμβαίνει τοὺς ἀπόρους ἐλάττους μὲν εἶναι τῶν εὐπόρων, κρείττους δ' ὄντας κυρίους εἶναι τῆς πολιτείας, ὅπου δ' ὀλίγον κύριον πλῆθος, ὀλιγαρχίαν εἶναι φασίν—οὐκ ἂν καλῶς δόξειεν διωρίσθαι περὶ τῶν πολιτειῶν ἀλλὰ μὴν κἂν τις συνθεῖς τῇ μὲν εὐπορίᾳ τὴν ὀλιγότητα τῇ δ' ἀπορία τὸ πλῆθος οὕτω προσαγορεύη τὰς πολιτείας, ὀλιγαρχίαν μὲν ἐν ἢ τὰς ἀρχὰς ἔχουσιν οἱ εὐποροί, ὀλίγοι τὸ πλῆθος ὄντες, δημοκρατίαν δὲ ἐν ἢ οἱ ἄποροι, πολλοὶ τὸ πλῆθος ὄντες, ἄλλην ἀπορίαν ἔχει. τίνας γὰρ ἐροῦμεν τὰς ἄρτι λεχθείσας πολιτείας, τὴν ἐν ἢ πλείους <οἱ> εὐποροί καὶ ἐν ἢ ἐλάττους οἱ ἄποροι, κύριοι δ' ἐκάτεροι τῶν πολιτειῶν, εἴπερ μηδεμία ἄλλη πολιτεία παρὰ τὰς εἰρημένας ἐστίν; εἴκοι τοίνυν ὁ λόγος ποιεῖν δῆλον ὅτι τὸ μὲν ὀλίγους ἢ πολλοὺς εἶναι κυρίου συμβεβηκός ἐστίν, τὸ μὲν ταῖς ὀλιγαρχίαις τὸ δὲ ταῖς δημοκρατίαις, διὰ τὸ τοὺς μὲν εὐπόρους ὀλίγους, πολλοὺς δ' εἶναι τοὺς ἀπόρους πανταχοῦ (διὸ καὶ οὐ συμβαίνει τὰς ῥηθείσας αἰτίας <αἰτίας> γίνεσθαι διαφορᾶς), ὃ δὲ διαφέρουσιν ἢ τε δημοκρατία καὶ ἢ ὀλιγαρχία ἀλλήλων πενία καὶ πλοῦτός ἐστίν, καὶ ἀναγκαῖον μὲν, ὅπου ἂν ἄρχωσι διὰ πλοῦτον, ἂν τ' ἐλάττους ἂν τε πλείους, εἶναι ταύτην ὀλιγαρχίαν, ὅπου δ' οἱ ἄποροι, δημοκρατίαν, ἀλλὰ συμβαίνει, καθάπερ εἵπομεν, τοὺς μὲν ὀλίγους εἶναι τοὺς δὲ πολλοὺς. εὐποροῦσι μὲν γὰρ ὀλίγοι, τῆς δὲ ἐλευθερίας μετέχουσι πάντες· δι' ἧς αἰτίας ἀμφισβητοῦσιν ἀμφοτέρω τῆς πολιτείας.

Theophr. *Char.* 30

Αἰσχροκερδείας

1. ἢ δὲ αἰσχροκερδεία ἐστὶν ἐπιθυμία κέρδους αἰσχροῦ, ἐστὶ δὲ τοιοῦτος ὁ αἰσχροκερδής, 2 οἷος ἐστιῶν ἄρτους ἱκανοὺς μὴ παραθεῖναι 3. καὶ δανείσασθαι παρὰ ξένου παρ' αὐτῷ καταλύοντος.

4. καὶ διανέμων μερίδας φῆσαι δίκαιον εἶναι διμοίρω τῷ διανέμοντι δίδοσθαι καὶ εὐθὺς αὐτῷ νεῖμαι. 5. καὶ οἰνοπωλῶν κεκραμένον τὸν οἶνον τῷ φίλῳ ἀποδόσθαι. 6. καὶ ἐπὶ θέαν τῆνικαῦτα πορεύεσθαι ἄγων τοὺς υἱεῖς, ἠνίκα προῖκα ἀφιᾶσιν οἱ θεατρῶναι. 7. καὶ ἀποδημῶν δημοσία τὸ μὲν ἐκ τῆς πόλεως ἐφόδιον οἴκοι καταλιπεῖν, παρὰ δὲ τῶν συμπρεσβευτῶν δανείζεσθαι· καὶ τῷ ἀκολούθῳ μεῖζον φορτίον ἐπιθεῖναι ἢ δύναται φέρειν καὶ ἐλάχιστα ἐπιτήδεια τῶν ἄλλων παρέχειν· καὶ ξενίων τὸ μέρος τὸ αὐτοῦ ἀπαιτήσας ἀποδόσθαι. 8. καὶ ἀλειφόμενος ἐν τῷ βαλανείῳ [καὶ] εἰπῶν· σαπρὸν γε τὸ ἔλαιον ἐπρίω, ὃ παιδάριον· τῷ ἀλλοτρίῳ ἀλείφεσθαι. 9. καὶ τῶν εὕρισκομένων χαλκῶν ἐν ταῖς ὁδοῖς ὑπὸ τῶν οἰκετῶν δεινὸς ἀπαιτῆσαι τὸ μέρος, κοινὸν εἶναι φήσας τὸν Ἑρμῆν. 10. καὶ θοιμάτιον ἐκδοῦναι πλῦναι καὶ χρησάμενος παρὰ γνωρίμου ἐφελκύσαι πλείους ἡμέρας, ἕως ἂν ἀπαιτηθῇ. 11. καὶ τὰ τοιαῦτα· Φειδωνεῖω μέτρῳ τὸν πύνδακα

εἰσκεκρουμένῳ μετρεῖν αὐτὸς τοῖς ἔνδον τὰ ἐπιτήδεια σφόδρα ἀποψῶν. 12. ὑποπρίασθαι φίλου δοκοῦντος πρὸς τρόπον πωλεῖν. 13. καὶ χρέος δὲ ἀποδιδούς τριάκοντα μνῶν ἔλαττον τέτταρσι δραγμαῖς ἀποδοῦναι. 14. καὶ τῶν νιῶν δὲ μὴ πορευομένων εἰς τὸ διδασκαλεῖον τὸν μῆνα ὅλον διὰ τιν' ἀρρωστίαν ἀφαιρεῖν τοῦ μισθοῦ κατὰ λόγον· καὶ τὸν Ἀνθεστηριῶνα μῆνα μὴ πέμπειν αὐτοὺς εἰς τὰ μαθήματα διὰ τὸ θέας εἶναι πολλάς, ἵνα μὴ τὸν μισθὸν ἐκτίνη. 15. καὶ παρὰ παιδὸς κομιζόμενος ἀποφορὰν τοῦ χαλκοῦ τὴν ἐπικαταλλαγὴν προσαπαιτεῖν, [καὶ] λογισμὸν δὲ λαμβάνων παρὰ τοῦ χειρίζοντος. 16. καὶ φράτορας ἐστιῶν αἰτεῖν τοῖς ἑαυτοῦ παισὶν ἐκ τοῦ κοινοῦ ὄψον, τὰ δὲ καταλειπόμενα ἀπὸ τῆς τραπέζης ἡμίση τῶν ραφανίδων ἀπογράφεσθαι, ἵν' οἱ διακονοῦντες παῖδες μὴ λάβωσι. 17. συναποδημῶν δὲ μετὰ γνωρίμων χρήσασθαι τοῖς ἐκείνων παισὶ, τὸν δὲ ἑαυτοῦ ἔξω μισθῶσαι καὶ μὴ ἀναφέρειν εἰς τὸ κοινὸν τὸν μισθόν. 18. ἀμέλει δὲ καὶ συναγόντων παρ' αὐτῶ ὑποθεῖναι τῶν παρ' ἑαυτοῦ διδομένων ξύλων καὶ φακῶν καὶ ὄξους καὶ ἄλῶν καὶ ἐλαίου τοῦ εἰς τὸν λύχνον. 19. καὶ γαμοῦντός τινος τῶν φίλων καὶ ἐκδιδόμενου θυγατέρα πρὸ χρόνου τινὸς ἀποδημῆσαι, ἵνα <μῆ> προπέμψη προσφοράν. 20. καὶ παρὰ τῶν γνωρίμων τοιαῦτα κίχρασθαι, ἃ μῆτ' ἂν ἀπαιτήσαι μῆτ' ἀπ' ἀποδιδόντων ταχέως ἂν τις κομίσειτο.